

SIHTEERIN PALSTA

Koiria ja ihmisiä

Rekun ja Kamun tarhan oveen on ilmestynyt lukko. Nehän eivät sitä tietysti vähääkään kaipaa, päinvas-toin: kun isäntäväki tulee illansuussa kotiin, koirat rähisevät kärsimättömästi tarhan ovella, kun lukkoa raplataan auki.

Lukko pantiin, kun ystäväperheeltä varastettiin koi-ra. Kaunis, poikkeuksellisen ystävällinen ja hyväluon-toinen saksanpaimenkoiranarttu vietiin keskellä päi-vää omasta kotipihastaan. Isäntäväki on kiertänyt epätoivoisena maita ja mantuja, tietysti turhaan. Kun tietoja koiravarkauksista on kuulunut sieltä ja täältä muualtakin, päätettiin meidän paimensukuistemme, Rekun ja Kamun tarhan oveen laittaa abloylukko. Se ei tietysti estä varkautta, mutta onpahan jonkinlainen psykologinen este: lukko on ainakin murrett ava tai tarhan aita muuten tärveltävä, että koirat saa ulos. Jääpähän ainakin jäljet.

Koiran varastaminen on koiria rakastavalle ihmiselle järkyttävä ja käsittämätön teko. Kuinka joku voi hy-vällä omalla tunnolla viedä perheeseensä koiran, jon-ka on toiselta varastanut? Koiran omistajille mene-tyks on erityisen tuskallinen epätietoisuuden vuoksi: ei tiedetä, mikä koiran kohtalo on, onko se elossa, terve, kohdellaanko sitä hyvin. Ihminen, joka varas-taa toisen koiran, ei todennäköisesti paljontakaan piit-taa koiran hyvinvoinnista.

Poliisit sanovat, että koiria varastetaan myytäväksi. Se on yhtä outo juttu. Kaikki pentuja teettävät ja myyvät tietävät, ettei niiden kaupaksi saaminen ole lama-Suomessa helppoa. Kuinka vaikeaa onkaan myydä aikuista koiraa, josta ei ole antaa papereita - ellei sitten väärennettyjä. Joka tapauksessa edellä kertamani, koiransa menettänyt perhe seuraa nyt tiiviisti koirien myynti-ilmoituksia, todennäköisesti tur-haan.

Koiravarkauden käsittämättömyys johtaa ajatukset siihen, miten erilaisia me ihmiset olemme suhteessa koiraan. Meille "koiraihmisille" on itsestään selvää, ettei koira ole pelkkä lemmikkieläin, vaan paljon enemmän. Se on osa perhettä. Koiran hyvinvointi on meille tärkeä. Jos se on sairas, hoidamme sitä par-haamme mukaan, viemme lääkäriin, maksamme tar-vittaessa hyvinkin kalliit hoitokulut. Koiran kärsimys tuntuu jopa vaikeammalta kestää kuin ihmisen kärsi-mys, koska sitä on niin vaikea helpottaa, eikä koira osa a ilmaista itseään niinkuin ihminen.

Meidän on myös vaikea ymmärtää niitä, joille koira ei merkitse mitään, tai jotka kärsivät suoranaisesta koirapelosta. Eräs työkaveri kertoi silmät pyöreinä käyneensä kylässä perheessä, josta vanha koira oli jouduttu juuri lopettamaan. "Voitko kuvitella, ne ihan itkivät sen takia." Tottakai sen voi kuvitella. Kysy-myshän on vuosien, usein 10-15 vuoden pyyteettö-mästä ystävydestä.

Sisällysluettelo

Sihteerin palsta	3
Kasvattajatoimikunta pyytää	5
Leiri Lapissa	7
Kokkina koiraleirillä	10
Valokuvauskilpailun satoa	11
Lerin vieraana Juha Tornensis	12
Terve, terve, tässä Lurkki	14
Porokoira-Panun ja "partiokoira"-Ellin pennut	15
Lukijoiden lumikuvia	17
Porokoiratapahtuma	18
Erään koiran kuolema	20
Keskustelua	21
Nuorisopalsta	25
Lappi-visa	27
Sirma - enemmän kuin koira	28
Pennutuksesta jälleen	30
Opettavaisia tarinoita	31
Hännänhuiskauksia	33
Pentuja ym.	34

Juuri se koirassa on parasta: pyyteettömyys. Joka päivä se tervehtii yhtä vilpittömän innostuneesti. Se vastaa hellyyteen hellyydellä, ja parhaimmillaan kontakti omaan koiraan tuntuu olevan paljon enemmän kuin vain ihmisen ja eläimen rinnakkaineloa.

Kun oma koira on jo toisella kymmenellä, mieleen hiipii välillä haikaa ajatus väistämättä edessä olevasta erosta. Ehkä siksi rinnalla kasvaa toinen, nuorempi: että elämä jatkuisi, eikä ero tuntuisi niin pahalta. Kaksi koira on muutenkin mukavampaa kuin yksi: niillä on toisistaan seuraa, ja niiden keskinäistä kanssakäymistä tarkkaillen oppii koirasta paljon; keskenään ne ovat luonnollisimmillaan. Mietelauseeni onkin, että ihmisellä on kaksi kättä, että voisi rapsuttaa yhtä aikaa kahta koira.

Paimensukuisen Lapinkoiran Seura tekee korvaamatonta työtä pyrkiessään säilyttämään poronpaimennukseen käytetystä luonnonkannasta polveutuvat lapinkoirasuvut, kuten seuran toiminta-ajatuksessa sanotaan. Se on tärkeää perinnetyötä, jonka arvoa ei valitettavasti vielä ole kenneliireissä täysin tajuttu - tai ainakaan sitä ei uskalleta myöntää.

Kaiken perinnetyön, sukututkimuksen, rotumäärittelyn ja jalostustyön keskellä tekee joskus mieli muistuttaa, että tärkeintä on kuitenkin se karvanaama, olipa se pitkärunkoinen tai neliömäinen, pysty- tai taittuvakorvainen.

Lasse Tuominen: Poromiehen koira

Paimensukuisen Lapinkoiran Seuran jäsenet odottivat suurella mielenkiinnolla Lasse Tuomisen kirjaa Poromiehen koira. Monen vuoden ansiokkaan työn jälkeen se näki viime keväänä päivänvalon.

Paimensukuisten ystäviä kirja kiinnosti tietenkin myös siksi, että haluttiin nähdä, miten lapinkoiran "virallista" linjaa edustava, mutta myös rehdiksi, yhteistyökykyiseksi ja -haluiseksi tiedetty Lasse Tuominen tulisi kirjassaan käsittelemään paimensukuista lapinkoira ja sen säilyttämiseksi toimivaa seuraamme.

On pakko myöntää, että tältä osin petyimme. Jo pitkään käytyjen yhteistyöhenkisten keskustelujen perusteella odotimme, että aika olisi ollut kypsä paimensukuisen lapinkoiran myönteiselle arviolle ja sen aseman tunnustamiselle. Lasse Tuomisen muuten ansiokas kirja olisi ollut siihen sopiva tilaisuus.

Me paimensukuisen lapinkoiran ystävät katsomme tietysti asiaa omasta näkökulmastamme, ehkä vähän ahtaastikin. Meidän on vaikea ymmärtää, että mielestämme kiistattomasti ansiokasta työtä ja sen tuloksia väheksytään.

Lasse Tuominen on halunnut olla tässä kohdin varovainen. Hän antaa PLS:lle tunnustusta keskustelun ylläpitämisestä ja porokoiraan liittyvän tiedon keruutyöstä. Hän toteaa paimensukuisten (miksi Tuominen kirjoittaa "paimensukuisen" lainausmerkeissä?) eristyksissä olemisen rodun sisällä, mikä hänen mukaansa johtuu osin rotumääritelmästä, osin PLS:n tiukoista astutusmääräyksistä. Yhteistyöhenkisesti hän kuitenkin toteaa, että lapinporokoiran ja tyyppillisen paimensukuisen lapinkoiran rakenteessa on - "jos koira ajatellaan työkoirana" - paljon enemmän yhdistäviä kuin erottavia tekijöitä.

Kirjassa olevat muutamat kuvat paimensukuisista koirista eivät ole erityisen edustavia, eikä niistä "paimensukuisuus" ilmene kovin kirkaasti. PLS olisi mielellään auttanut tekijää hankkimalla kuvia, joissa paimensukuisen lapinkoiran tyyppillisimmät piirteet olisivat korostuneet.

"Paimensukuinen näkökulma" on vain yksi osatekijä Lasse Tuomisen kirjaa arvioitaessa. Poromiehen koira on ansiokkaan työn tulos, mielenkiintoinen ja sujuvasti kirjoitettu. Se auttaa ymmärtämään poronpaimennukseen käytetyn koiran juuria. Onkin helppo yhtyä kirjan esittelytekstin sanoihin: "Alkuperäisen pohjoisen koirakannan ylläpitäminen on samalla sekä elinkeinon kehittämistä että kulttuuriperinnöstä huolehtimista."

Seppo Haapanen